

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/41/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320010704
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8320010704.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Evy Rešatkovej a JUDr. Petra Tobiaša na verejnom zasadnutí konanom dňa 13.04.2022, v trestnej veci proti obžalovanému V. M. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona, o odvolaniach obžalovaného a poškodenej Y. M. proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/88/2020 zo dňa 06.09.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obžalovaného V. M..

Podľa § 329 Tr. poriadku per analogiam poškodenú Y. M., nar. XX.X.XXXX v K., trvale bytom Z. XX, okres K., o d k a z u j e s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný V. M. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 21.01.2020 v čase okolo 09.35 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia e.č. K. P. po štátnej ceste III. triedy č. 3826 v smere z mesta Humenné na obec Brestov a neprispôsobením rýchlosti jazdy, najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, pri prechádzaní miernej pravotočivej zákruty sa s vozidlom dostal do šmyku, následkom čoho prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde sa čelne zrazil s osobným motorovým vozidlom zn. VW Polo, ev. č. K. XXXBO, ktoré viedla vodička Y. M., ktorá pri dopravnej nehode utrpela zranenia a to trieštivú zlomeninu tela stehennej kosti vpravo s posunom úlomkov, trimalleolárnu zlomeninu členka vpravo s posunom úlomkov, sublúxiu talu, zlomeninu distálneho článku palca pravej ruky s posunom, kompresívnu zlomeninu tela 7. krčného stavca a kompresívnu zlomeninu tela 7. hrudného stavca s dobou liečenia najmenej 24 týždňov, t.j. 168 dní, čím ako vodič porušil ustanovenie § 9 ods. 1, § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Za to podľa § 157 ods. 2 Tr. zákona, prihliadajúc na § 38 ods. 2, 3, § 36 písm. j) Tr. zákona mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona určená skúšobná doba na 1 rok.

Súčasne podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zákona mu bol uložený aj trest zákazu činnosti, spočívajúci v zákaze viesť motorové vozidlá všetkých skupín, na ktoré je podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, potrebné vodičské oprávnenie, na 2 roky.

Proti uvedenému rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podali obžalovaný a poškodená Y. M. odvolanie.

Obžalovaný svoje odvolanie podané proti výrokom o vine i treste napadnutého rozsudku odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu tak, že podľa neho z vykonaného dokazovania nebolo dostatočne a bez dôvodných pochybností preukázané, že sa dopustil skutku tak, ako mu je kladený za vinu. Súd podľa jeho názoru nesprávne vyhodnotil zabezpečené a vykonané dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomných súvislostiach a nevykonal všetky dôkazy, potrebné na zistenie skutkového stavu a dospel tak k nesprávnym skutkovým zisteniam a právnym záverom. Súd svoj záver o vine odôvodnil tým, že neprispôsobil rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Súd má zato, že jeho vina bola preukázaná výpoveďou svedkyne Y. M., ktorá bola účastná dopravnej nehody a najmä vykonaným znaleckým dokazovaním, nakoľko znalec R.. O. N. na základe dostupných informácií popísal techniku jász pri nehode, pričom dopravná nehoda bola zapríčinená nesprávnou technikou jeho jazdy. Súd je preto v napadnutom rozhodnutí toho názoru, že on ako vodič porušil viaceré povinnosti vodiča v zmysle zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. V prvom rade považuje za nevyhnutné poukázať najmä na to, že závery znaleckého dokazovania jednoznačne preukázali skutočnosť, a to, že viedol vozidlo povolenou rýchlosťou na úseku, kde bola rýchlosť limitovaná dopravným značením na 70 km/h, čo potvrdil v znaleckom posudku č. 19/2021 zo dňa 12.05.2021 znalec R.. R. Q. a nakoniec aj v dodatku č. 18/2021 zo dňa 30.05.2021 znalec R.. O. N.. Zo záverov znaleckého posudku č. 5/2020 tiež podľa neho vyplýva, že vodička motorového vozidla zn. WV Polo mohla zabrániť zrážke s oproti idúcim motorovým vozidlom zn. ŠKODA Octavia, ak by sa v mieste svojej reakcie pohybovala so svojim motorovým vozidlom rýchlosťou 59,26 km/h (pričom zo záverov znaleckého dokazovania vyplýva, že sa pohybovala rýchlosťou 57,0 až 63 km/h) a pri plnom brzdnom spomalení by zastavila vozidlo pred miestom zrážky. Taktiež možnosť zabránenia dopravnej nehode vyplýva aj zo znaleckého posudku č. 19/2021, kde znalec konštatoval, že „Vodička mohla dopravnej nehode zabrániť, ak by reagovala cca 1,8 sekundy pred miestom zrážky, kedy mohla vozidlo ŠKODA Octavia spozorovať v jej jazdnom pruhu vyhýbaním sa vľavo, t.j. prejsť s vozidlom do ľavého jazdného pruhu za predpokladu, že by sa v protismere nepohybovalo žiadne vozidlo.“. Súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že podľa

§ 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je také porušenie pravidiel cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pri ktorej sa inému ublíži na zdraví alebo sa inému spôsobí škoda na majetku, alebo nesplnenie si povinností účastníka dopravnej nehody alebo škodovej udalosti. Súd ďalej konštatoval, že za zásadné porušenie povinností vodiča, ktorého sa dopustil, sa považuje skutočnosť, že neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať. K vyššie uvedenému považuje za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že nemal a nemohol predvídať, že práve na nehodovom úseku, ktorý zapríčinil následný šmyk vozidla zn. ŠKODA Octavia bude vozovka mokrá, resp. zľadovatená, vzhľadom na to, že celý ďalší úsek vozovky bol suchý a teda podľa neho primerane prispôsobil jazdu vozovke, ako aj poveternostným podmienkam. Z uvedeného tak podľa jeho názoru vyplýva, že neporušil povinnosť, kedy mal prispôsobiť rýchlosť jazdy poveternostným podmienkam a stavu a povahe vozovky nakoľko nemohol predpokladať, že na predmetnom úseku nebude vozovka suchá, ako to bolo na zvyšku vozovky.

Ďalej obžalovaný v odôvodnení svojho odvolania uviedol, že nesúhlasí ani s konštatovaním súdu, podľa ktorého neprispôsobenie rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať je zásadným porušením povinností vodiča. Považuje za dôležité poukázať na to, že pre určenie porušenia dôležitej povinnosti v cestnej doprave je podstatné porušenie pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 ZCestP, ktoré má spravidla charakter porušenia dôležitej povinnosti v cestnej doprave, avšak len vzhľadom na konkrétnu situáciu tak, aby bola splnená všeobecná, teóriu vyžadovaná definícia dôležitej povinnosti. Za porušenie dôležitej povinnosti možno považovať len porušenie takej povinnosti, ktorej porušenie za danej situácie spravidla podstatne zvyšuje nebezpečenstvo pre ľudský život alebo zdravie. Na základe uvedeného má zato, že neporušil takú dôležitú povinnosť, ktorou by bolo zvýšené nebezpečenstvo pre ľudský život, a to vzhľadom na to, že dodržal maximálnu povolenú rýchlosť na danom úseku, plne sa venoval riadeniu motorového vozidla a s ohľadom na všetky okolnosti nemohol predvídať náhlu zmenu na povrchu vozovky, ktorá spôsobila následný šmyk motorového vozidla zn. ŠKODA Octavia. Pri posudzovaní okolností, ktoré môže či nemôže vodič predvídať je pritom potrebné vychádzať z konkrétnej dopravnej situácie. Hranice okolností, ktoré môže či nemôže vodič predvídať, nemožno odvodzovať iba hypoteticky, ale je potrebné vychádzať z konkrétnej dopravnej situácie, ktorá môže byť charakterizovaná

celým radom faktorov. Z hľadiska zavinenia z nebanlivosti to potom znamená, že okrem miery povinnej opatrnosti vyplývajúcej z pravidiel cestnej premávky tu existuje aj jej subjektívne vymedzenie, vzťahujúce sa na mieru opatrnosti, ktorú je schopný vodič v konkrétnom prípade vynaložiť. Poukázal na to, že za porušenie dôležitej povinnosti judikatúra neuznala prípad, keď vodič vozidla, idúci na priamom úseku cesty primeranou rýchlosťou, chce vozidlo zastaviť a na mokrej vozovke prudko zabrzdí, uvedie ho tým do šmyku a zavlní tak dopravnú nehodu. Má zato, že v tomto prípade ide o takmer totožný prípad, kedy sa snažil stabilizovať motorové vozidlo, ktoré sa vplyvom mokrej a namrznutej vozovky dostalo do šmyku, avšak toto sa dostalo do protismeru jazdy a došlo k dopravnej nehode. Vzhľadom na uvedené je presvedčený, že v takomto prípade nemôže ísť o porušenie dôležitej povinnosti. Zdôraznil, že ak by bolo každé porušenie pravidiel cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pri ktorej sa inému ublíži na zdraví alebo sa inému spôsobí škoda na majetku porušením dôležitej povinnosti, bolo by ustanovenie § 157 ods. 1 Trestného zákona vo vzťahu k ublíženiu na zdraví spôsobeného dopravnou nehodou neaplikovateľné a z toho dôvodu je nevyhnutné pri porušení pravidiel cestnej premávky, v dôsledku ktorej vznikne dopravná nehoda vziať do úvahy všetky okolnosti, ktoré jej prechádzali, a to najmä konkrétne porušenia pravidiel cestnej premávky, nakoľko nie je možné pokladať každé porušenie pravidiel cestnej premávky za porušenie dôležitej povinnosti. Porušenie povinností zo strany vodiča, t. j. jeho v rozsahu, ako je to vyššie uvedené, podľa neho nie je možné považovať za porušenie dôležitej povinnosti tak, ako to vyhodnotil súd prvého stupňa. Za porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej z postavenia vodiča tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 157 ods. 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zákona podľa ustálenej súdnej praxe nemožno mechanicky pokladať porušenie akéhokoľvek predpisu, vyhlášky o pravidlách cestnej premávky, resp. zákona, ale len porušenie takej povinnosti, ktorá podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Medzi porušením takejto povinnosti a následkom trestného činu musí byť preukázaná príčinná súvislosť. Má preto zato, že z vykonaného dokazovania nebolo spoľahlivo preukázané, aby porušil dôležitú povinnosť súvisiacu s vedením motorového vozidla. Vzhľadom na uvedené preto považuje za nesprávny záver súdu, ktorým mal za preukázané, že porušil dôležitú povinnosť, v dôsledku čoho ho uznal za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, nakoľko vykonaným dokazovaním je podľa neho dostatočne preukázané, že svojím konaním nenaplnil kvalifikačný znak „závažnejším spôsobom konania“, ako to vyžaduje § 157 ods. 2 písm. a) Tr. zákona. Na základe uvedeného má preto zato, že by sa mal uvedený skutok posudzovať zhovievavejšie a trvá na tom, že súd nesprávne právne posúdil zistený skutok a aplikoval nesprávnu právnu kvalifikáciu predmetného skutku. Skutok by sa mal podľa jeho názoru posudzovať v zmysle § 157 ods. 1 Trestného zákona a nie v zmysle § 157 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ako ho posúdil súd prvej inštancie. Taktiež považuje za neprimerane prísny trest, ktorý mu bol uložený, a to s ohľadom na okolnosti spáchania skutku, ako aj jeho doterajší život a bezúhonnosť. Vznik nehodových situácií závisí mnohokrát od drobných faktorov, zhôd náhod a častokrát od maličkého porušenia dopravných predpisov, ktorá sa bežne stáva takmer u všetkých vodičov. Je preto presvedčený, že súd by mal byť k nemu čo najviac zhovievavý, s využitím alternatívnych trestov. Trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo pritom značne skomplikuje život a pravdepodobne ho to pripraví o jediný príjem z pracovného pomeru, ktorý má a dostane sa tak do finančnej tiesne, nakoľko k svojej práci nevyhnutne potrebuje vodičské oprávnenie. Má preto zato, že vzhľadom na spôsob spáchania trestného činu, okolnosti, za ktorých k nemu došlo, pohľadujúce okolnosti a najmä doterajší život a bezúhonnosť, ako aj na to, že podľa záverov znalcov vodička motorového vozidla zn. WV Polo mohla zabrániť zrážke s protiúdcim vozidlom, ktoré viedol, je uložený trest neprimerane prísny a súd by mal pri rozhodovaní o treste vziať do úvahy všetky tieto okolnosti. Na základe horeuvedených skutočností preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Poškodená Y. M. prostredníctvom svojho splnomocnenca odvolanie podané proti výroku o náhrade škody, resp. z dôvodu, že napádaný rozsudok výrok o náhrade škody vôbec neobsahuje, odôvodnila písomne tak, že si náhradu škody riadne v trestnom konaní uplatnila do skončenia prípravného konania. Poukázala na to, že konajúci súd na hlavnom pojednávaní dňa 06.09.2021 len skonštatoval, že splnomocnenec poškodenej na hlavnom pojednávaní dňa 19.04.2021 uviedol, že zo strany poisťovateľa došlo k úhrade škody čo sa týka bolestného v celom požadovanom rozsahu. Zdôraznila, že zo zápisnice o záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo dňa 18.09.2020 vyplýva, že splnomocnenec poškodenej si v rámci prípravného konania uplatnil v trestnom konaní škodu v rozsahu bolestného, ktoré bolo zo strany poisťovateľa vyplatené v celom rozsahu a zároveň v rozsahu nákladov spojených s liečením poškodenej a pohonných hmôt za účelom odchádzania na rehabilitácie v celkovej výške 896,66 eur. Zároveň si uplatnila aj náklady spojené s odtiahnutím poškodeného vozidla vo výške 50,-

eur. Tieto náklady jej vyplatené neboli. Na preukázanie vyššie uvedených uplatnených nákladov boli doložené do spisu kópie pokladničných dokladov o nákupe PHM a ostatných nákladov spojených s jej liečením, zároveň aj lekárske správy, kde sú uvedené presné dátumy jej jednotlivých rehabilitácií a doklad o výške nákladov za odtiahnutie vozidla. S uvedenými skutočnosťami sa konajúci súd pri rozhodovaní vôbec nevysporiadal a výrok o náhrade škody tak úplne v napádanom rozsudku absentuje, v dôsledku čoho považuje napádaný rozsudok v tejto časti za arbitrárny. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností žiada, aby odvolací súd vrátil vec súdu prvého stupňa s nariadením, aby rozhodol o chýbajúcom výroku o náhrade škody.

Krajský súd na podklade podaných odvolaní podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytkané, pritom prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku. Po takomto preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že dôvodné je len odvolanie poškodenej Y. M..

V konaní pred súdom prvého stupňa boli vykonané dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Súd vykonané dôkazy vyhodnotil spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a takýmto postupom dospel k správny skutkovým a následne i právny záverom.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, ktoré dôkazy boli pred súdom prvého stupňa vykonané, ako aj to, ktoré skutočnosti z jednotlivých dôkazov vyplynuli. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva aj skutočnosť, ako prvostupňový súd jednotlivé dôkazy hodnotil, pričom výslovne uviedol aj to, ktoré dôkazy neboli podkladom pre rozhodnutie o vine.

Zároveň však je potrebné dať za pravdu námietke obhajoby, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je možné zistiť, ako sa prvostupňový súd vysporiadal s obranou obžalovaného, že neporušil povinnosť prispôbiť rýchlosť jazdy poveternostným podmienkam a stavu a povahe vozovky, nakoľko nemohol predpokladať, že na predmetnom úseku nebude vozovka suchá, teda s obranou, že nemal a nemohol predvídať mokrú, resp. zľadovatélú vozovku, v dôsledku čoho sa jeho vozidlo dostalo do šmyku. Hoci je subjektívna stránka jedným zo znakov každého trestného činu, prvostupňový súd sa zavinením vôbec nezaoberal, ale ho v podstate prezumoval.

K uvedenej námietke je potrebné najprv vo všeobecnosti uviesť, že prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zákona sa dopustí ten, kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví a čin spácha závažnejším spôsobom konania, teda porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatel'ovho zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona.

Z hľadiska subjektívnej stránky stačí pri tomto trestnom čine nedbanlivosť [§ 16 písm. a), b) Tr. zákona], pričom zavinenie z nedbanlivosti nie je vylúčené spoluzavinením iných osôb, vrátane poškodeného. Rozhodujúcim je, či páchatel' vedel alebo vedieť mal a mohol, že porušením niektorého predpisu bude konať za takých okolností, že tým môže spôsobiť následok uvedený v osobitnej časti Trestného zákona. Ako správne podotýka obhajoba, hranice okolností, ktoré môže či nemôže vodič predvídať, nie je možné odvodzovať iba hypoteticky, ale je potrebné vychádzať z objektívnych okolností konkrétnej dopravnej situácie, ktorá môže byť charakterizovaná celým radom faktorov. Z hľadiska zavinenia z nedbanlivosti to potom znamená, že okrem miery povinnej opatrnosti vyplývajúcej z pravidiel cestnej premávky existuje aj subjektívne vymedzenie, ktoré spočíva v miere opatrnosti, ktorú je vodič schopný v konkrétnom prípade vynaložiť. O zavinenie z nedbanlivosti môže ísť iba vtedy, pokiaľ povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom sú dané súčasne.

Spáchanie trestného činu ublíženia na zdraví z nedbanlivosti podľa § 157 Tr. zákona v súvislosti s dopravnou nehodou predpokladá, aby porušenie dopravného predpisu bolo v príčinnej súvislosti s haváriou. Zavinenie musí zahŕňať všetky znaky charakterizujúce objektívnu stránku trestného činu, teda aj príčinnú súvislosť medzi konaním páchatel'a a následkom trestného činu. Pri nedbanlivosti je potrebné, aby si páchatel' aspoň mal a mohol predstaviť, že sa takto príčinná súvislosť môže rozvinúť. Za porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatel'ovho zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej

mu podľa zákona je potrebné považovať porušenie niektorej z mnohých dôležitých povinností, ktoré majú vzťah k ochrane zdravia ľudí. Za porušenie dôležitej povinnosti v zmysle § 157 ods. 2 písm. a) Tr. zákona však nie je možné mechanicky považovať porušenie akéhokoľvek predpisu, ale len takej povinnosti, ktorej porušenie má spravidla za následok nebezpečenstvo pre ľudské zdravie, pokiaľ teda jej porušením môže ľahko dôjsť k ťažkej ujme na zdraví. Porušenie dôležitej povinnosti pri premávke na cestách je najmä také porušenie povinností vodiča motorového vozidla, ktoré so zreteľom na silu, rýchlosť a hmotnosť motorových vozidiel môže mať za následok vážnu dopravnú nehodu a ktoré podľa všeobecnej skúsenosti taký následok skutočne často máva (porovnaj R 33/1972).

V súvislosti s ťažkou ujmovou na zdraví spôsobenou pri dopravnej nehode je potrebné skúmať, či nedošlo k porušeniu povinností stanovených najmä v zákone č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 8/2009 Z.z.“).

Na základe vykonaných dôkazov, najmä záverov znaleckého dokazovania z odboru cestná doprava a výpovedí obžalovaného a poškodenej Y. M., ale aj záznamu dopravnej nehody, zápisnice o obhliadke miesta cestnej dopravnej nehody a znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo, aj podľa odvolacieho súdu prvostupňový súd správne ustálil, že dňa 21.01.2020 v čase okolo 09.35 hod. obžalovaný viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia ev.č. K. XXXCC po štátnej ceste III. triedy č. 3826 v smere z mesta Humenné na obec Brestov a neprispôbením rýchlosti jazdy, najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, pri prechádzaní miernej pravotočivej zákruty sa s vozidlom dostal do šmyku, následkom čoho prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde sa čelne zrazil s osobným motorovým vozidlom zn. VW Polo, ev. č. K. XXXBO vedeným vodičkou Y. M., ktorá utrpela ťažkú ujmu na zdraví, čím ako vodič porušil ustanovenie § 9 ods. 1, § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z..

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu; to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, otáčaní alebo odbočovaní.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad.

Zo zápisnice o obhliadke miesta cestnej dopravnej nehody, pripojenej fotodokumentácie, záznamu dopravnej nehody, výpovedí obžalovaného a poškodenej je zrejmé, že k dopravnej nehode došlo v januári 2020, vozovka bola mokrá, nepršalo, ale bolo sychravo. Už z týchto okolností mohol obžalovaný predvídať, že vozovka bude klzkejšia a rýchlosť je preto potrebné znížiť, a to aj pod maximálnu dovolenú rýchlosť, ktorá bola v danom úseku 70 km/h. Ani prípadný ľad (tvrdený obžalovaným, ale nezistený pri obhliadke) by preto nebolo možné považovať za neočakávanú prekážku. Zimné obdobie a mokrá vozovka si od obžalovaného vyžadovali zvýšenú opatrnosť pri vedení vozidla. Napriek tomu obžalovaný do zákruty vošiel takou rýchlosťou, že vozidlo nebol schopný udržať vo svojom jazdnom pruhu, ale dostal šmyk a narazil do vozidla poškodenej. Rýchlosť vozidla obžalovaného (66 až 72 km/h.) nebola primeraná ani jeho schopnostiam, čo je zrejmé aj z rozsahu masívnych poškodení vozidiel a vážnych zranení poškodenej.

Z uvedeného je nepochybné, že obžalovaný rýchlosť jazdy neprispôbil svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, ale aj vlastnostiam vozidla a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, a v dôsledku toho sa pri prechádzaní pravotočivej zákruty s vozidlom dostal do šmyku a prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde došlo k čelnej zrážke s protiidúcim vozidlom vedeným poškodenu Y. M., následkom čoho došlo u nej k ťažkej ujme na zdraví. Napriek tomu, že uvedené okolnosti obžalovaný mohol predvídať (a tento úsek komunikácie aj dobre poznal), porušil povinnosti vodiča uvedené v ust. § 9 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. a motorové vozidlo pri rýchlosti 66 až 72 km/h. viedol nebezpečným spôsobom, ktorým môže dôjsť k nehode a následku na zdraví. O tom, že obžalovaný nielen mal, ale aj mohol predvídať aspoň v hrubých rysoch priebeh nehody a následok na zdraví iného a znížiť rýchlosť tak, aby k nehode nedošlo, svedčí aj skutočnosť, že poškodenej Y. M. predmetným úsekom viedla motorové vozidlo rýchlosťou nižšou ako obžalovaný, a že daným úsekom šli aj iné vozidlá, u ktorých ku šmyku nedošlo (pred poškodenu šlo podľa nej

iné vozidlo, ktoré prešlo zákrutou, v ktorej obžalovaný dostal šmyk). Podľa znaleckého posudku R.. R. Q., ktorý posudok podal bez potreby ho dopĺňať či opravovať (na rozdiel od znalca R.. O. N.) a bez vzniku pochybností o jeho správnosti, viedla poškodená vozidlo VW Polo rýchlosťou 57 až 63 km/h., kým obžalovaný vozidlo Škoda Octavia rýchlosťou 66 až 72 km/h.

Preto obžalovaný podľa odvolacieho súdu naplnil všetky pojmové znaky prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona, vrátane subjektívnej stránky vo forme nevedomej nedbanlivosti podľa § 16 písm. b) Tr. zákona.

Nie celkom je však možné súhlasiť s tým, ako prvostupňový súd odôvodnil kvalifikačný znak porušenia dôležitej povinnosti ustanovenej zákonom. Ten totiž nie je totožný s porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z., od ktorého spáchanie činu závažnejším spôsobom odvodzoval prvostupňový súd.

Ako už bolo uvedené, podľa súdnej praxe porušenie dôležitej povinnosti pri premávke na cestách je najmä také porušenie povinností vodiča motorového vozidla, ktoré so zreteľom na silu, rýchlosť a hmotnosť motorových vozidiel môže mať za následok vážnu dopravnú nehodu a ktoré podľa všeobecnej skúsenosti takýto následok skutočne často máva (porovnaj R 33/1972). Výpočet všetkých dôležitých povinností vodiča motorového vozidla nie je možný, pretože význam porušenia ktorejkoľvek vodičskej povinnosti je priamo závislý na konkrétnej dopravnej situácii; je možné uviesť len niektoré typické prípady, kedy závadné konanie vodiča je podľa judikatúry považované za porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona. Predovšetkým ide o vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, ďalej o neprimerane rýchlu jazdu, hlavne v zatáčke, ktorou sa vozidlo dostane do protismeru (R 57/1960), predchádzanie v miestach, kde je to zakázané, cúvanie s nákladným autom na verejnom priestranstve pri nedostatočnej prehľadnosti bez zaistenia ďalšej náležite poučenej osoby (R 17/1959, R 40/1978), nevenovanie sa plne vedeniu vozidla za situácie, keď ide v súvislej kolóne vozidiel a vo vzdialenosti od vozidla idúceho pred ním, ktoré nie je vzhľadom na rýchlosť vozidla bezpečná (R 25/1984). Za porušenie dôležitej povinnosti je možné považovať len porušenie takej povinnosti, ktorá má za danej situácie spravidla za následok nebezpečenstvo pre ľudský život alebo zdravie, kde teda jej porušením môže ľahko dôjsť k takému následku (R 11/1964).

V predmetnej veci už samotné porušenie ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. a vedenie motorového vozidla neprimeranou rýchlosťou v zákrute je potrebné považovať za porušenie dôležitej povinnosti, pretože jej nerešpektovanie je takmer vždy príčinou dopravných nehôd s vážnymi až fatálnymi následkami, keď dochádza k čelným zrážkam v s vozidlami idúcimi v protismernom jazdnom pruhu. Rovnako to platí tiež v prípade porušenia povinnosti jazdiť vpravo (§ 9 ods. 1 cit. zákona). Tak tomu bolo aj v predmetnom prípade, keď neprispôsobenie rýchlosti jazdy vyššie uvedeným okolnostiam v zatáčke spôsobilo šmyk, prechod do protismeru, čelnú zrážku s protiidúcim vozidlom a ťažkú ujmu na zdraví.

V súvislosti s tým nie je možné považovať za dôvodnú odvoláciu námietku obžalovaného, že aj poškodená Y. M. mohla zabrániť dopravnej nehode tým, že by sa pohybovala rýchlosťou 59,26 km/h a pri plnom brzdom spomalení by zastavila vozidlo pred miestom zrážky, resp. ak by reagovala cca 1,8 sekundy pred miestom zrážky a vyhla by sa vozidlu obžalovaného do protismeru. Je potrebné si uvedomiť, že poškodená Y. M. neporušila žiadnu povinnosť v cestnej premávke, viedla svoje vozidlo vo svojom jazdnom pruhu primeranou rýchlosťou a preto bola oprávnená očakávať, že takto, v súlade s pravidlami cestnej premávky, bude viesť vozidlo aj obžalovaný. Niet tak pochyb, že konanie obžalovaného je v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý nastal v podobe nehody a zranení poškodenej, a že tieto zavinil výlučne obžalovaný porušením vyššie uvedených povinností, bez akéhokoľvek spoluzavinenia poškodenej riadiacej protiidúce vozidlo.

Na základe uvedeného aj podľa odvolacieho súdu je v napadnutom rozsudku skutok ustálený správne a správne je aj právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zákona.

Pochybenia, ktoré by bolo možné napraviť v prospech obžalovaného nezistil krajský súd ani vo výroku o treste. Prvostupňový súd totiž, po zohľadnení zásad ukladania trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1 až 5 Tr. zákona a správnom zistení prevahy poľahčujúcich okolností, uložil obžalovanému trest odňatia

slobody pri dolnej hranici trestnej sadzby upravenej podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona, ktorého výkon podmienčne odložil na minimálnu skúšobnú dobu jedného roka. Uloženie peňažného trestu namiesto trestu odňatia slobody do úvahy neprichádzalo, pretože podľa obžalovaného po strate vodičského oprávnenia v dôsledku trestu zákazu činnosti by sa mohol dostať do finančnej tiesne a teda jeho uloženie by bolo v rozpore s jeho príjmovými a majetkovými pomermi.

Za správne a zákonné je potrebné považovať aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o uložení trestu zákazu činnosti vo výmere 2 rokov. Je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný ťažkú ujmu na zdraví spôsobil poškodenej pri vedení motorového vozidla, keď porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona. Preto uloženie trestu zákazu činnosti vykonávať takúto činnosť vo výmere pri dolnej hranici trestu je aj podľa odvolacieho súdu nevyhnutné na dosiahnutie účelu trestu, ktorým je podľa § 34 ods. 1 Tr. zákona zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, pričom trest zároveň vyjadrí aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest totiž musí plniť nielen funkciu individuálnej prevencie, ktorá je v danom prípade minimálna, ale musí pôsobiť výchovne aj vo vzťahu k ostatným členom spoločnosti.

Za nesprávne však odvolací súd považuje nerozhodnutie súdu prvého stupňa o návrhu poškodenej Y. M. na priznanie náhrady škody. Je síce pravdou, že splnomocnenec poškodenej za jej prítomnosti v úvode hlavného pojednávania uviedol, že poškodená uplatnila náhradu škody v prípravnom konaní, tá už bola v celom rozsahu uhradená poisťovňou a spočívala v bodovom vyčíslení za bolestné, pričom iné vyjadrenie poškodenej či jej splnomocnenec počas celého hlavného pojednávania nepodal. Avšak za dôležité odvolací súd považuje, že v prípravnom konaní pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu dňa 18.09.2020 poškodená Y. M. prostredníctvom svojho splnomocnenca uplatnila nárok na náhradu škody pozostávajúcej z nákladov spojených s liečením a pohonných hmôt za účelom dochádzania na rehabilitácie vo výške 896,66 eur, na preukázanie čoho doložila doklady a lekárske správy. Žiadala aj náklady spojené s odtiahnutím vozidla, ale k tomu nemala doklad.

Podľa § 46 ods. 3 Tr. poriadku poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejme, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

Podľa § 256 ods. 2 Tr. poriadku poškodeného, ktorý si uplatňuje nárok na náhradu škody, súd vyzve, aby sa vyjadril, či navrhuje, aby sa obžalovanému uložila povinnosť na náhradu škody a v akom rozsahu. Ak sa poškodený alebo jeho splnomocnenec nedostavil na hlavné pojednávanie a jeho návrh je už zaznamenaný v spise, predseda senátu tento návrh prečíta.

Je nepochybné, že poškodená si do skončenia vyšetrovania riadne a včas uplatnila nárok na náhradu škody aj nad rámec uhradeného bolestného. Na hlavnom pojednávaní pri jeho prezentácii síce zo strany splnomocnenca a poškodenej, ale aj zo strany súdu došlo k chybe, ale táto chyba neznamená, že stráca účinok riadne a včas uplatnený návrh na priznanie náhrady škody v odsudzujúcom rozsudku. Splnomocnenec chybil tým, že v úvode hlavného pojednávania jasne a zrozumiteľne nepredniesol návrh na náhradu škody už uplatnený v adhéznom konaní, no pochybil aj súd tým, že u poškodenej strany nezisťoval, v akom stave je uplatnený nárok na náhradu škody nad uhradené bolestné, teda či bol uspokojený, či ho berie poškodená späť alebo na priznaní náhrady škody trvá a v akom rozsahu.

Preto súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď o riadne a včas uplatnenom nároku na náhradu škody nerozhodol.

Na strane druhej je potrebné uviesť, že aj v dôsledku chyby poškodenej strany súd dokazovanie o oprávnenosti nároku na náhradu škody uplatnenej vo výške 896,66 eur na hlavnom pojednávaní nevykonal, neoveroval dôveryhodnosť dokladov, dôvodnosť nákladov súvisiacich s liečením a ich výšky, príčinnej súvislosti týchto nákladov s trestným činom, pričom ani obžalovaný sa k nim nemal možnosť vyjadriť. Keďže takéto dokazovanie značne presahuje potreby trestného stíhania a predžilo by ho, podľa odvolacieho súdu nie sú splnené podmienky pre vyslovenie povinnosti obžalovaného na náhradu škody. Z týchto dôvodov odvolací súd síce o povinnosti nahradiť škodu sám svojím rozsudkom nerozhodol, ale

napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa analogicky postupom podľa § 329 Tr. poriadku doplnil tak, že poškodenú s jej nárokom odkázal na civilný proces.

Vzhľadom na uvedené krajský súd jednomyseľne odvolanie obžalovaného ako nedôvodné v zmysle ust. § 319 Tr. poriadku zamietol a poškodenú Y. M. s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.